

**פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (15/2024)
שהתקיימה בתאריך 5.12.2024 באמצעות אמצעי תקשורת**

נוכחים מקרב חברי המועצה:

יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית
אנדרו אביר
סגי איתן
אמיר ירון, נגיד הבנק
נעים נג'אר

נוכחים מקרב עובדי הבנק:

שולמית גרי, מנכ"לית הבנק
עודד כהן, רמ"ט הנגיד
שגיא פוגלר, לשכת המנכ"לית
שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי
לירון רייזמן, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
טידה שמיר, היועצת המשפטית

נוכחים נוספים בנושא מס' 2:

יהונתן אתר, מנהל אגף תכנון וכלכלה
גולן בניטה, מנהל חטיבת השווקים
עדי ברנדר, מנהל חטיבת המחקר
שחר דרעי, אגף תכנון וכלכלה
ג'ני סרי, מחלקת הניהול של הקרן לאזרחי ישראל
נורית פלטר איתן, מנהלת מחלקת תקשורת, הסברה וקשרי קהילה
שי פרץ, מחלקת תקשורת, הסברה וקשרי קהילה
רחל צימלס, מ"מ מנהלת יחידת תכנון וכלכלה
לנה קרופלניק, מנהלת מחלקת הניהול של הקרן לאזרחי ישראל

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. תוכנית העבודה לשנת 2025 ומעקב אחר תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2024 – הצגת החטיבות – דיון המשך

הדיון:

נושא 2 בסדר היום: תוכנית העבודה לשנת 2025 ומעקב אחר תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2024 – הצגת החטיבות –

דיון המשך

א. חטיבת המחקר

מנהל חטיבת המחקר הציג בפני המועצה את תוכנית העבודה לשנת 2025. לדבריו, תפעל החטיבה בהתאם ליעדיה העיקריים, ובהם תמיכה במדיניות המוניטרית, במדיניות הפיסקלית ומעקב אחר היציבות הפיננסית, לרבות ריכוז הוועדה ליציבות פיננסית.

הוא ציין שבשנה הקרובה תעסוק החטיבה במספר נושאים חדשים וינתן דגש למעקב אחר המשק הישראלי בעקבות המלחמה. מנהל החטיבה ציין גורמים שעלולים להשפיע על המשק בעקבות המלחמה כגון תקציב הביטחון בטווח הקצר וגידול התקציב בטווח הארוך, הנטל הביטחוני של המשק, ההתמודדות המשקית עם צרכי הביטחון ומחסור במשאבים פיזיים של המשק. הוא ציין שככל שיש יותר תקציב שמוקצה לצורך ביטחון כך גדל הקושי למימון תחומים נוספים כגון תשתיות ושיקום של הצפון ושל והדרום. נושא נוסף שהועלה הוא היערכות להרעה אפשרית בסנטימנט העולמי כלפי ישראל, מעבר להתפתחויות הגלובליות.

מנהל החטיבה ציין כי בנוסף תעסוק חטיבת המחקר בהשפעות הבינה המלאכותית על המשק הישראלי, בשדרוג המודלים המקרו-כלכליים ובתחזיות החטיבה, בליווי חוק האיגוח ויישומו וכן בשינויים בכלכלה הגלובלית ובהשפעתם על המדיניות הדרושה בישראל. החטיבה ממשיכה לבחון את השימוש בשער החליפין ככלי מוניטרי. כמו כן, פיתוח שוק ההון והגברת התחרות הוא נושא רציף שלוקח משאבים באופן שוטף. מנהל החטיבה הוסיף כי במסגרת הרחבת העבודה על ניתוח הסיכון של עסקים קטנים, הבנק כבר לא מקדם את פרויקט מסיל"ה¹ וכי החטיבה עובדת על כלים אחרים שיאפשרו לשפר את ניתוח הסיכון בתחום.

מנכ"לית הבנק אמרה שהבנק לא ויתר על פרויקט מסיל"ה, אך הוא לא יהיה זמין בשנה הקרובה ככלי לעבודה.

מנהל החטיבה הציג בפני המועצה סיכונים במערכת הבריאות שנובעים מהשפעות המלחמה ומהשפעות הניכרות של "רפורמת יציב", שפסלה בתי ספר לרפואה, בעיקר במזרח אירופה. הוא ציין כי לפני שנתיים קיבלה החטיבה תקן לעובד שמתמקד במערכת הבריאות לצורך ביצוע ניתוחים איכותיים בנושא.

חבר מועצה ביקש לדעת מהי השפעתו של בנק ישראל על המדיניות הכלכלית של ישראל בנושאים שהעלה מנהל החטיבה.

מנהל החטיבה השיב כי החטיבה משפיעה על מדיניות כלכלית באמצעות מחקרים וניתוחים שמבצעת החטיבה. הם מובאים לדיונים עם משרד האוצר וגופים רלוונטיים נוספים ויש ביכולתם להשפיע על הסוגיות שעולות בעזרת המלצות ומסקנות. בנוסף הוא ציין כי החטיבה חושפת את המחקרים במפגשים עם אוניברסיטאות וקהילות רלוונטיות נוספות. מנהל החטיבה ציין שהחטיבה תציג למשרד האוצר ולמשרד הבריאות את ניתוח המידע שנוגע לרפורמת "יציב".

¹ מאגר סטטיסטי ייעודי לאשראי העסקי.

לדבריו, לעיתים הצגת תמונת מצב אובייקטיבית על ידי הבנק גם מבלי לתת המלצות למערכות השונות מסייעת למיקוד בעת קבלת ההחלטות של הגורמים הרלוונטיים.

נגיד הבנק אמר שאופן השפעת עבודת חטיבת המחקר על המערכות השונות משתנה לפי העניין.

מנהל חטיבת המחקר ציין את השימוש בנתונים של מחלקת מערכות תשלומים ליצירת מידע שתומך במדיניות המקרו כלכלית וכי מדובר בשיתוף פעולה שהחל השנה ושימשך למימוש של צרכים שונים.

נגיד הבנק הדגיש את תפקידה המרכזי של חטיבת המחקר בהובלת הליך החלטת הריבית שכולל ניתוח ריאלי של הכלכלה, ניתוח האינפלציה, ניתוח מצב המשק מבחינה פיננסית, וכן בהובלת התחזית מידי רבעון. בנוסף הוא ציין גם את תרומתה של חטיבת המחקר בקבוצות עבודה שעוסקות בנושאים שונים, כגון השקל הדיגיטלי.

מנהל החטיבה אמר שבשל נסיבות המלחמה המכרזים בבנק התעכבו מעבר לרגיל, וכי הוא מקווה לאייש שישה תפקידים לקראת השנה הבאה. הוא התייחס לתרומתה של חטיבת המחקר לתהליכי ההתייעלות בבנק ואמר שהחטיבה השלימה תהליך או"ש² על התכנון המוניטרי שהוא הפרויקט המרכזי בעבודת החטיבה. בעקבות תהליך האו"ש, ייעלה החטיבה את התכנון המוניטרי, תוך חיסכון במשאבי כוח אדם וצמצום ישיבות פנימיות ומיקודן. הוא הוסיף כי לחטיבה היה קושי בנושא עריכה לשונית ובפרט בתרגום. לפיכך החטיבה מסייעת במערכות AI, לצד עורכים לשוניים פנימיים, במטרה לשפר את הנגשת החומרים וחשיפתם לציבור. הוא אמר גם כי החטיבה ביצעה מספר שינויים בתהליך העבודה על מנת להגדיל את היעילות בשנה הבאה. הוא ציין כי אחד מהשינויים הוא פרסום דוח היציבות הפיננסית אחת לשנה במקום פעמיים בשנה, דבר שחוסך משאבים בחטיבה באופן משמעותי.

יו"ר המועצה שיבח את מנהל החטיבה ואת עובדי החטיבה על פועלם.

ב. מחלקת ניהול הקרן לאזרחי ישראל

מנהלת המחלקה הציגה בפני חברי המועצה את סיכום פעילותה של הקרן לאזרחי ישראל לשנת 2025. היא ציינה שבמסגרת הפעילות המחלקה התמקדה בגיוס וגיבוש של אנשי הצוות ופיתוח מערך ההשקעות הכולל את מדיניות ההשקעות לטווח הארוך. היא הוסיפה כי המשיך גם פיתוח של התשתיות המשפטיות הנחוצות לניהול של הקרן. מנהלת המחלקה אמרה כי במסגרתו של הפיתוח המערכתי של הקרן, הוקמו אתר אינטרנט ופורטל אשר מאפשרים את ניהול הידע והנגשת המידע של הקרן. היא ציינה כי הצוות משתתף בקורסים ובכנסים כגון קורס ESG³.

חבר מועצה שאל כיצד הנושא של ESG רלוונטי לפעילותה של הקרן.

מנהלת המחלקה השיבה כי מדובר בנושא שמוסדות הקרן נדרשים לבחון ולגבש מדיניות לגביו. לרובן של החברות בעולם יש מדיניות שמגדירה באילו תחומים הן מנועות מלהשקיע. גם הגופים המוסדיים בישראל מחויבים לפרסם מדיניות ESG בנוגע לביצועי ההשקעות שלהם.

² ארגון ושיטות.

³ Environmental, Social, Governance.

חבר מועצה שאל מדוע הקרן עוסקת בפעילות שמתממשקת עם פעילות שכבר קיימת בחטיבת השווקים של בנק ישראל. הוא הוסיף ושאל מדוע יש הקצאת משאבים של בנק ישראל לטובת בניית אתר אינטרנט ייעודי עבור הקרן.

מנהלת המחלקה השיבה שהקמת האתר בוצעה ללא עלות, מפני שהוא הוקם על פלטפורמה חינוכית שזמינה לכלל הציבור הבנק עבד בשיתוף עם משרד האוצר, כאשר בפועל מעבירה המחלקה את התכנים שמיועדים להעלאה לאתר למשרד האוצר. היא ציינה שהאתר משמש גם את מוסדות הקרן שחיצוניים לבנק ישראל. בהתייחס למדיניות ה-ESG, הרי שמדיניות ההשקעות של הקרן נקבעת במועצה ובוועדת השקעות שהינן חיצוניות לבנק ישראל. מנהלת המחלקה הציגה בפני חברי המועצה את עיקרי התקציב של הקרן לשנת 2024.

חבר מועצה שאל כיצד קובעת הקרן באילו נכסים היא מעוניינת להשקיע.

מנהלת המחלקה השיבה שלקרן יש ועדת השקעות שמונה חמישה חברים: 3 חברים חיצוניים: נציג ממשרד האוצר; ונציג מבנק ישראל. במסגרת ועדה זו נקבעת מדיניות החלטות מפורטת להשקעה. מנהלת המחלקה הציגה בפני חברי המועצה את תוכנית העבודה של הקרן לשנת 2025 שכוללת את חזון הקרן, המשך בניית תשתיות ועיקרי התקציב.

חבר מועצה ביקש לשקף למועצה את תקציב הקרן ותחזית תקציבה לשנים הבאות. הוא חושש שהיקף הקרן יגדל בשנים הבאות וכתוצאה מכך יגדל גם התקציב על חשבון תקציבו של בנק ישראל. חבר המועצה ביקש את התייחסותו של המשנה לנגיד באשר לשימוש במשאבי הבנק הקיימים על מנת להוזיל את עלויות הקרן.

המשנה לנגיד השיב שכבר כיום יש מעטפת של הבנק בנושאים רבים שמוקצים לטובת הקרן על מנת שלא תהיה תוספת כח אדם ומשאבים מחוץ לבנק שתייקר את התקציב. הוא ציין בנוסף כי המחלקה המשפטית נותנת שירותים משפטיים, אגף החשבות נותן שירותים חשבונאיים והחטיבה הטכנולוגית המידע נותנת שירותים טכנולוגיים. המחלקה חייבת לתת את השירות המיטבי לניהול הקרן והיא צריכה לקבל את המשאבים הדרושים לכך. לדבריו, נמצאת המחלקה בשלב הקמתה ולכן התקציב צפוי לעלות. ככל שהקרן תעסוק בתחומים חדשים שלבנק אין מומחיות בהם תהיה עלייה בתקציבה של המחלקה.

חבר מועצה אמר שככל שהסכומים בקרן יגדלו, התקציב לניהולה יגדל.

חבר מועצה קודם אמר שצריך לשקול אופציה לפעול לשינוי חקיקה או ליצירת פיתרון אחר שיהפוך את הקרן לעצמאית, כך שבנק ישראל לא יממן אותה ולא ישא באחריות לנעשה בה. הוא שאל גם מהי אחריות הבנק להפסדים שעלולים להיות בקרן כתוצאה מההשקעות כושלות.

המשנה לנגיד אמר כי החוק מצביע על כך שכל הוצאות הקרן יושגו על בנק ישראל. הוא הוסיף כי ועדת ההשקעות היא זו שנושאת באחריות לתוצאות ההקצאה השנתית של ההשקעות, ובמידה וביצועי המחלקה פחות טובים יש לבנק אחריות לכך.

חבר מועצה ביקש שהמועצה תקבל אחת לחצי שנה דיווח הכולל את עלויות תפעולה של הקרן בבנק ישראל.

חבר מועצה קודם ביקש שהיועצת המשפטית של הבנק תתייחס לאחריותה של המועצה המנהלית בנוגע לפעילות הקרן לאזרחי ישראל.

מנהלת הקרן לאזרחי ישראל המשיכה לסקור את תוכנית העבודה לשנת 2025.

המשנה לנגיד אמר שהמחלקה גייסה עובדים איכותיים מלא מקרב עבדי הבנק שהמבעלי ניסיון רלוונטי רב משום שהם מעוניינים להתמודד עם האתגר שבהקמתה וניהולה של הקרן.

נגיד הבנק אמר שהמחלקה לניהול הקרן הוקמה מן היסוד וציין לשבח את עבודתה של מנהלת המחלקה. הוא התייחס לחוק שעל פיו הוקמה הקרן והסביר כי הוא סבוך ומאתגר את ניהול הקרן, לבנק ישראל יש השפעה מוגבלת מאוד על התנהלותה. הוא הוסיף ואמר שההוצאות לניהולה של הקרן יגדלו עם התפתחותה לאורך השנים. וכי יש פער בין הצרכים של חטיבת השווקים לצרכים של הקרן. הוא הסביר שההיבט התפעולי שונה וגם תחומי ההשקעה שונים ולפיכך לא נראה שתהיה אפשרות לחסוך את כלל משאבי הקרן ע"י שימוש במשאבים קיימים בבנק. גם התקציב כפי שמופיע לא מגלם את מלוא העלויות לבנק ישראל מפני שאינו כולל את זמן העבודה של החטיבות השונות לטובת פעילות הקרן. יש לעקוב אחר סך הוצאות הקרן ומהותן.

חבר מועצה שיבח את עבודתה של מנהלת המחלקה ועובדיה בהקמת הקרן למרות האתגרים והמגבלות שהיו כרוכים בכך.

הנגיד ציין כי חלק מהרווחים של הקרן נכנסו כבר השנה לתקציב המדינה.

חבר מועצה אחר אמר שמהדיון עולה שעלויות הקרן יגדלו. החוק משית את עלויות ניהול הקרן על הבנק. השאיפה של מוסדות הקרן היא לעצמאות מלאה. לדעתו, הבנק ששואף להתייעלות ולמיצוי המשאבים בצורה אופטימלית צריך לקיים דיון בנושא. הגידול בהוצאות ניכר בסעיפי תקציב רבים. הוא מבקש שהבנק יציג את העלויות שנגרמו לו בגין ניהולה של הקרן, מעבר לכתשעה מיליוני ש"ח המוצגים בתקציב המחלקה לניהול הקרן ויכלול בו את עלויות משאבי כוח האדם שהקרן מנצלת מקרב עובדי הבנק. הוא אמר כי הבנק צריך לשקול הפרדה מלאה בין הקרן לבין פעילותו של בנק ישראל.

חבר מועצה קודם ביקש לתאם לרבעון הראשון של שנת 2025 דיון בישיבת המועצה המנהלית כדי שהמועצה תתן את דעתה בנושא מהות הקרן לאזרחי ישראל והקשר שלה לפעילות בנק ישראל.

נגיד הבנק ביקש לקבל את עלויותיה של הקרן עד לדיון בנושא.

ג. מחלקת תקשורת, הסברה וקשרי קהילה

מנהלת מחלקת התקשורת הציגה בפני המועצה את סיכום פעילות המחלקה לשנת 2024. היא פירטה אודות התקדמותו ויישומו של פרויקט החינוך הפיננסי בחברה הערבית, שמתקיים בשיתוף גופים רבים בארץ ובארה"ב.

חבר מועצה הביע את הערכתו לפרויקט ושאל אם יש כוונה להרחיב את הפרויקט לאוכלוסיות נוספות.

מנהלת המחלקה השיבה כי היא שואפת לעשות כך אך עם זאת אין מספיק תקציב בבנק ישראל שמוקצה לטובת הרחבת הפרויקט. היא ציינה כי המחלקה פעלה לחיסכון במשאבי הבנק באמצעות שימוש בכלי AI חנימיים לטובת תרגום, עיצוב גרפי וכדומה. בנוסף, הוטמעה מערכת ממוחשבת לניהול ותיאום ביקורים של מרכז המבקרים בבנק כתחליף לתקן של עובדת שפרשה. היא ציינה כי קיים אתר אינטרנט בשם "קו המשווה" בו ניתן להשוות הצעות מחיר וריביות בין הבנקים המסחריים וכי המחלקה מעוניינת להנגיש את המידע שמציע האתר באמצעות בוט ידידותי כדי שאזרחים יוכלו לממש את זכויותיהם מבלי

להירתע מהנתונים הרבים שמוצגים בו. היא סקרה את ההשפעה הרוחבית של פעילות המחלקה על הציבור. היא אמרה שהיא שואפת להרחיב את פעילותה של המחלקה ואת השפעתה על הציבור כשהתקציב יאפשר זאת. היא תיארה את פעילות הבנק לרגל 70 שנה להקמתו. עוד ציינה מנהלת המחלקה פרויקט לשילוב חינוך פיננסי בצה"ל, וכי כל חייל וחיילת יעברו בתחילת שירותם הצבאי הכשרה להתנהלות פיננסית נכונה. היא הוסיפה כי בשיתוף האפטרופוס הכללי במשרד המשפטים ובסיוע רמ"ט ראש אכ"א הבנק חבר למדור לחיילים בודדים והחל מהשנה הבאה כ-1500 חיילים יזכו בסיוע פרטני שבנק ישראל יהיה אמון על התכנים המקצועיים שלו.

חברי המועצה שיבחו את מנהלת המחלקה על פועלה החשוב והרצון הרב שלה לקדם את הפרוייקטים של המחלקה.

ד. חטיבת השווקים

מנהל חטיבת השווקים הציג בפני חברי המועצה את תחומי האחריות של החטיבה, המבנה האירגוני, צירי המיקוד של החטיבה בשנים הבאות, תרומת החטיבה להתייעלות הבנק ואת הפרוייקטים עליהם עובדת החטיבה. הוא אמר כי למעורבות של חטיבה בתפקידי הליבה של הבנק יש חלק משמעותי בניהול המדיניות המוניתרית, הן ביישום המדיניות והן בתהליך קבלת ההחלטות. תפקידי הליבה של החטיבה כוללים ניהול יתרות מטבע חוץ של המדינה; ייעוץ כלכלי לממשלה ולחשכ"ל; תמיכה בפעילות סדירה של שוק מטבע חוץ; ולקידוח חלק מרכזי בתפקיד הבנק בהיותו הבנקאי של הממשלה.

מנהל החטיבה פירט על בחינת הקמת מערכות לניהול מידע שיוטמעו בחטיבה להתנהלות יעילה ומסודרת אשר יחליפו את המערכות הקיימות שלא עונות על הצורך הזה במלואו. בנוסף, המערכות יסייעו בהתממשקות של היחידות השונות שנמצאות תחת החטיבה והזרמת המידע ביניהן. הוא ציין כי החטיבה פועלת להתמחות בשוק המניות כיוון שנתח ההשקעות בשוק המניות הוא משמעותי ולטובת כך הוגדרו ארבעה כלכלנים מהמובילים בחטיבה שיקדישו כחצי מהמשרה שלהם להתמחות בשוק המניות. מנהל החטיבה הציג את המערכות בהן נעשה שימוש בחטיבה לטובת ניהול היתרות ואמר שכל מערכת משמשת לצורך שונה ולעיתים המערכות אינן מתממשקות. הדבר מקשה על ניהול יעיל של תיק היתרות ולכן החטיבה בוחנת הטמעת מערכות שיגשרו על פער זה. בהתייחס לתרומת החטיבה להתייעלות הבנק מנהל החטיבה הדגיש שכ-90 אחוזים מתשומות החטיבה משמשות לתשלום עבור ספקי מידע.

חבר מועצה שאל אם הסכום שמשולם לספקי המידע הוא חיוני לפעילותה של החטיבה.

מנהל חטיבת השווקים השיב כי מדובר בצורך חיוני לפעילותה של החטיבה.

חבר מועצה קודם שאל מדוע המחלקה לניהול הקרן לאזרחי ישראל מגדילה את התקציב בעוד שחטיבת השווקים נושאת בתשלומים עבור מידע.

מנהל חטיבת השווקים השיב כי קרן העושר פועלת באפיקים שונים מאלה של חטיבת השווקים. יחד עם זאת, חטיבת השווקים מבצעת את עסקאות הקרן לאזרחי ישראל וכך נחסך מהם לשלם עבור אחזקת מערכות ייעודיות כמו wall street.

נגיד בנק ישראל שיבח את פעילותה של חטיבת השווקים על תרומתה הענפה לפעילותו של הבנק.

החלטות:

1. המועצה מבקשת לקבל דיווח חצי שנתי על קרן העושר הכולל את עלויות תפעול הקרן בבנק ישראל. (אחראי: מנכ"לית הבנק, לו"ז: רבעון ראשון)
2. המועצה מבקשת לקיים ישיבה בנוגע לקרן העושר בסוגיות שהוצגו בדיון. (אחראי: המשנה לנגיד, לו"ז: רבעון ראשון)

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

המועצה המינהלית דנה בטיטת הפרוטוקול משיבת המועצה המינהלית שהתקיימה ב-11 ביולי 2024 ובפרוטוקול משיבת המועצה המינהלית שהתקיימה ב-18 בנובמבר 2024.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקול משיבת המועצה המינהלית שהתקיימה ב-11 ביולי 2024 ואת הפרוטוקול משיבת המועצה שהתקיימה ב-18 בנובמבר 2024.